

Inschatting Belgische vermogensbelasting

Arthur Apostel

Universiteit Gent

26 oktober 2026

- Het vermogen in België is sterk gestegen en relatief groot
- Top 1% bezit 22% van het vermogen
- De gedragsrespons op een vermogensbelasting is in belangrijke mate beleidsafhankelijk
- Wetsvoorstellen kunnen jaarlijks 2.2-11.7 miljard opbrengen
- Wetsvoorstellen verhogen de belastingdruk op vermogen met 0.1-0.4%-punt, bovenop de huidige druk van ongeveer 2%

- Vermogen = alles wat iemand bezit (huis, spaargeld, aandelen, ...) min alle schulden (hypotheek, lening, ...)
- Vermogensbelasting = belasting op het vermogen
- In brede zin (niet nagerekend hier): belasting op vermogensinkomen, -aangroei of -overdracht

Hoe vermogend zijn de Belgen?

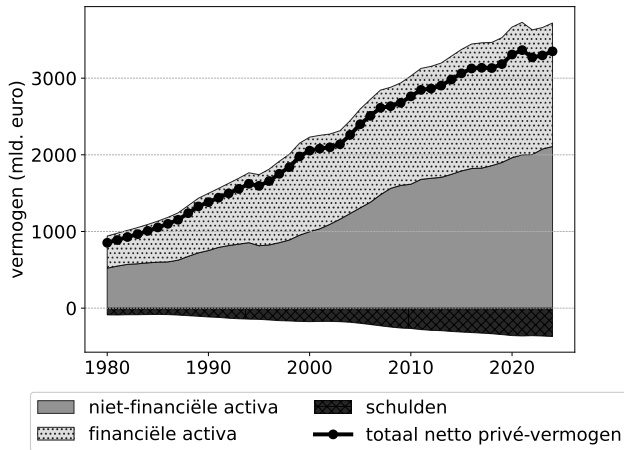
Hoe is dit vermogen verdeeld?

Wat is de gedragsreactie op een vermogensbelasting?

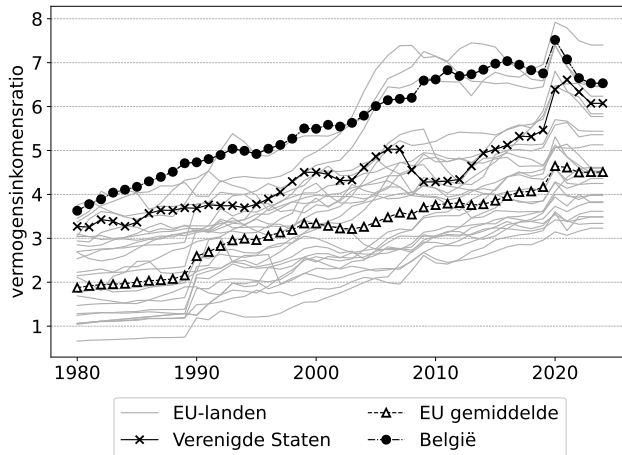
Wat is het opbrengstpotentieel van een vermogensbelasting?

Wat is de impact van een vermogensbelasting op de belastingdruk?

Privaat vermogen in België is sterk gestegen

Privaat vermogen in België is relatief groot

Hoe vermogend zijn de Belgen?

Hoe is dit vermogen verdeeld?

Wat is de gedragsreactie op een vermogensbelasting?

Wat is het opbrengstpotentieel van een vermogensbelasting?

Wat is de impact van een vermogensbelasting op de belastingdruk?

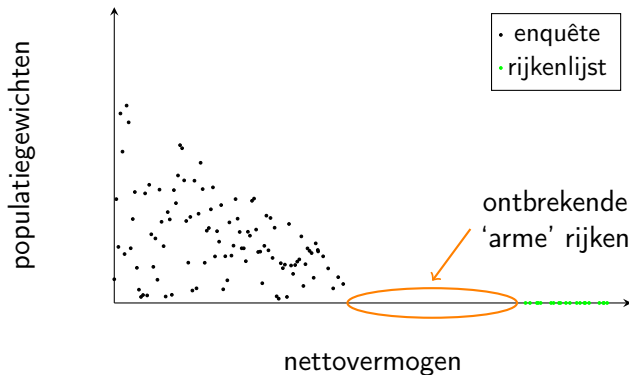
In een ideale wereld is er een vermogensregister beschikbaar

Academisch werk is poging om redelijke schatting te maken
gegeven belangrijke databeperkingen (zoals in meeste andere
landen)

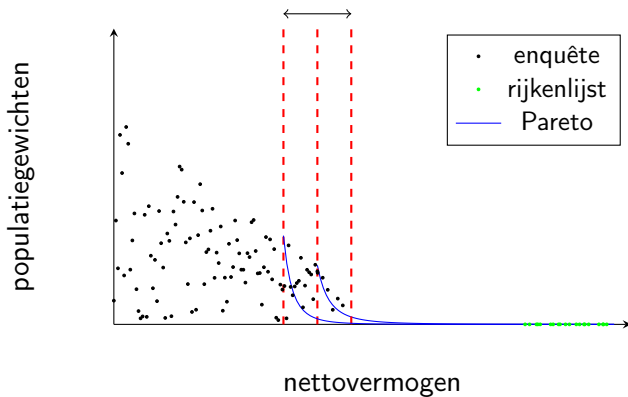
Drie manieren om vermogensverdeling te schatten (Kopczuk, 2015)

1. Kapitaliseren vermogensinkomensdata
2. Vermogensenquête (met Pareto-correctie en herschaling)
3. Gewogen erfenissendata

Hoe vermogensverdeling schatten met enquêtedata?

Hoe vermogensverdeling schatten met enquêtedata?

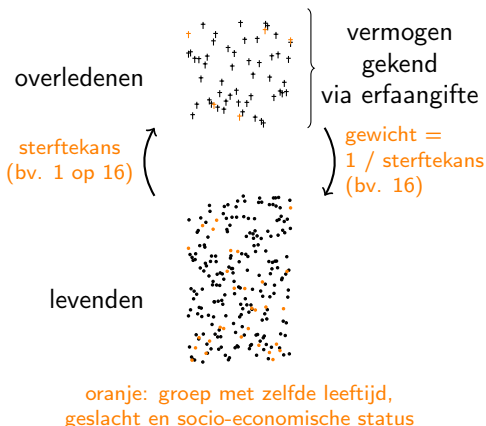
Hoe vermogensverdeling schatten met erfddata?

Nettovermogen van overledenen gekend via verplichte erfenisaangifte

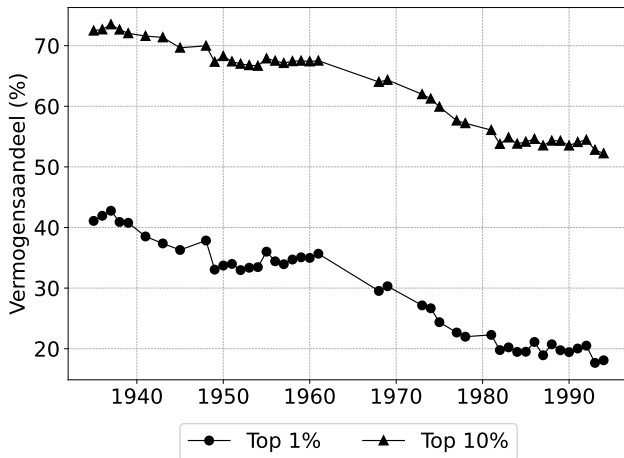
Probleem: overledenen zijn geen goede weergave van levende bevolking

Oplossing: herwegen

- Elke overledene vertegenwoordigt een aantal levenden met zelfde leeftijd, geslacht en socio-economische status

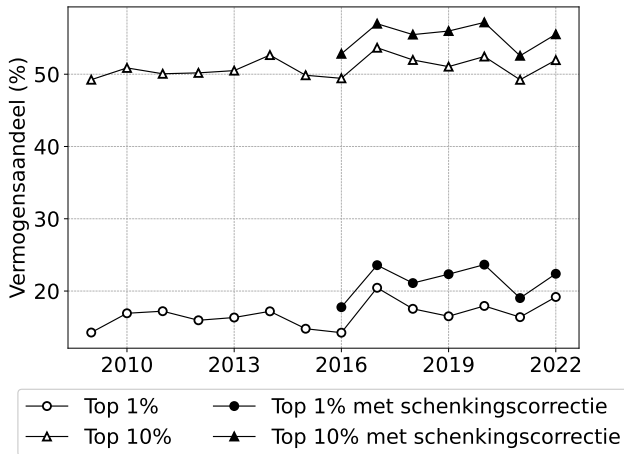

Vermogensongelijkheid is sterk gedaald in de 20ste eeuw

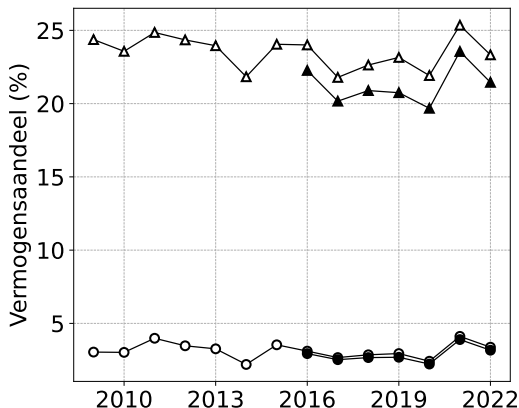

Bron: Apostel (2025)

Top 1% bezit ongeveer 22% van het vermogen

Onderste 75% bezit samen ongeveer evenveel als de top 1%

—○— Onderste 50% —●— Onderste 50% met schenkingscorrectie
—△— Onderste 75% —▲— Onderste 75% met schenkingscorrectie

Hoe vermogend zijn de Belgen?

Hoe is dit vermogen verdeeld?

Wat is de gedragsreactie op een vermogensbelasting?

Hoe is het opbrengstpotentieel van een vermogensbelasting?

Hoe is de impact van een vermogensbelasting op de belastingdruk?

Hoe reageren belastingplichtigen op een vermogensbelasting?

Reële effecten op sparen of arbeidsaanbod

Onderrapportering

Off-shoring

Portfolio-shifting

Migratie

Gedagsreactie wordt gemeten met een elasticiteit

Hoe sterk reageert vermogen W op het deel dat na belasting overblijft, $(1 - t)$?

$$\varepsilon = \frac{\partial W / W}{\partial (1 - t) / (1 - t)}$$

Voorbeeld

Tarief stijgt van 0% naar 1%, dus $(1 - t)$ daalt met 1% en vermogen daalt met 12%

$$\varepsilon = \frac{-12\%}{-1\%} = 12$$

Geschatte elasticiteiten lijken sterk uiteen te lopen...

Studie	Land/regio	ϵ
<i>Difference-in-differences</i>		
Brühlhart et al. (2021)	Zwitserland	12.6 – 43.2
Durán-Cabré et al. (2019)	Catalonië	15.3 – 32.4
Zoutman (2018)	Nederland	11.6 – 13.8
Jakobsen et al. (2020)	Denemarken	8.9 – 11.3
Agrawal et al. (2020)	Spanje	5.8 – 8.6
<i>Bunching</i>		
Londoño-Vélez et al. (2020)	Colombia	2
Brühlhart et al. (2021)	Zwitserland	0.7 – 0.8
Jakobsen et al. (2020)	Denemarken	0.3
Seim (2017)	Zweden	0.09 – 0.27
Ring (2020)	Noorwegen	0.05

... wat te verwachten is door grote mate van
beleidsafhankelijkheid (en tekortkomingen bunching)

Land	ε	Correctie	ε gecorrigeerd
Zwitserland	43.2	zonder interregionale migratie	28.5
		en zonder onderrapportering	6.9
		en met helft van onderrapportering	17.7
Spanje	5.8	enkel interregionale migratie	≤ 5.8
Denemarken	8.9 – 11.3	met third-party reporting en brede basis	8.9 – 11.3
		plus migratie-effect uit Spanje (5.8)	14.7 – 17.1
Catalonië	32.4	totaal vermogen incl. vrijgestelde activa	≈ 0

Redelijke inschatting voor een slim ontworpen belasting: ε tussen 7 en 17, dus tarief van 1% vermindert belastbare basis met 7-17% (Advani en Tarrant, 2021; Federaal Planbureau, 2024)

Hoe ziet een slim uitgedachte vermogensbelasting eruit?

Third-party reporting

Wereldwijd vermogen

Brede belastbare basis met hoge vrijstelling

Exit of tail tax (zoals in VS en Nederland)

Hoe vermogend zijn de Belgen?

Hoe is dit vermogen verdeeld?

Wat is de gedragsreactie op een vermogensbelasting?

Wat is het opbrengstpotentieel van een vermogensbelasting?

Wat is de impact van een vermogensbelasting op de belastingdruk?

Voorgestelde belastingconfiguraties

Vermogensschijf (miljoen euro)	Ecolo-Groen	PS	PVDA-PTB
	<i>individueel netto</i>	<i>individueel bruto</i>	<i>gezin netto</i>
0 – 2.5	0%	0%	0%
2.5 – 5	0.4%	0%	0%
5 – 10	0.8%	1%	2%
10 – 100	1.2%	1%	3%
100+	1.2%	2%	3%

We passen de gedragsreactie toe op het vermogen van elk individu

Vermogen van individu i na gedragseffecten:

$$W_i^{\text{na}} = W_i^{\text{voor}} \cdot (1 - \varepsilon \cdot t_i)$$

met t_i het gemiddelde tarief op het niet-vrijgesteld vermogen

Voorbeeld

$\varepsilon = 12$ (midden van 7 – 17), $W^{\text{voor}} = 10$ mln, $t = 1\%$

$$W^{\text{na}} = 10 \cdot (1 - 12 \cdot 0.01) = 8.8 \text{ mln}$$

Jaarlijks opbrengstpotentieel van een vermogensbelasting

	Ecolo-Groen	PS	PVDA-PTB (drempels ÷ 2)
	<i>individueel</i>	<i>individueel</i>	<i>individueel</i>
Belastingplichtigen (aantal)	134 102	46 643	134 102
Belastingplichtigen (%)	1.5%	0.5%	1.5%
<i>Opbrengst (mld. euro)</i>			
Geen gedragsreactie	3.53	3.11	11.71
Zwakke gedragsreactie	3.20	2.71	8.33
Sterke gedragsreactie	2.74	2.18	4.14
Eigen raming indieners	–	2.5	8

Bron: eigen berekeningen, raming indieners zoals vermeld in toelichting

Hoe vermogend zijn de Belgen?

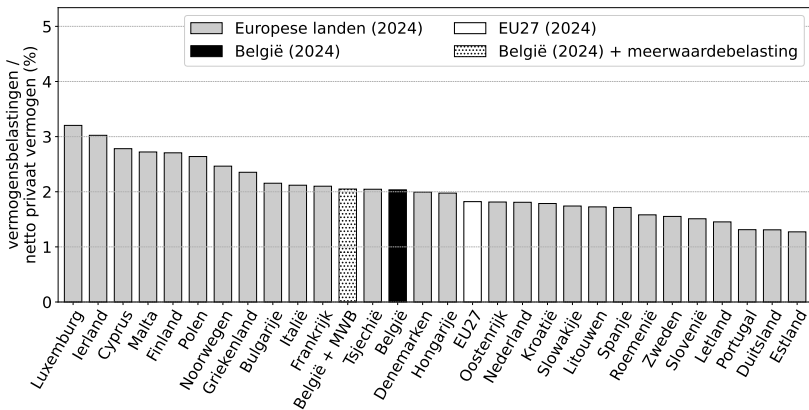
Hoe is dit vermogen verdeeld?

Wat is de gedragsreactie op een vermogensbelasting?

Wat is het opbrengstpotentieel van een vermogensbelasting?

Wat is de impact van een vermogensbelasting op de belastingdruk?

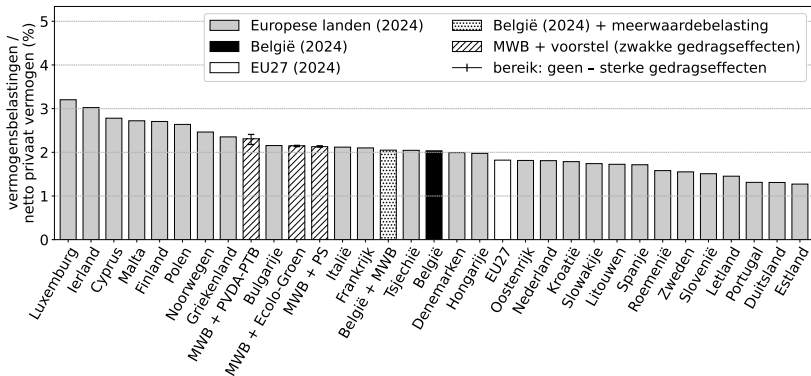
Belastingen op vermogen bedragen in België ongeveer 2% van het privaat vermogen

Noot: Vermogensbelastingen omvatten alle belastingen op vermogen, zoals gedefinieerd door de Europese Commissie DG TAXUD. De meerwaardebelasting werd opgenomen ter hoogte van 500 miljoen euro, conform de lange-termijnopbrengstschatting.

Bron: eigen berekeningen op basis van Europese Commissie (2026) en wid.world

De drie wetsvoorstellen verhogen die ratio met 0.1 tot 0.4%-punt

Noot: Vermogensbelastingen omvatten alle belastingen op vermogen, zoals gedefinieerd door de Europese Commissie DG TAXUD. De meerwaardebelasting werd opgenomen ter hoogte van 500 miljoen euro, conform de lange-termijnopbrengstschatting.

Bron: eigen berekeningen op basis van Europese Commissie (2026) en wid.world

- Het vermogen in België is sterk gestegen en relatief groot
- Top 1% bezit 22% van het vermogen
- De gedragsrespons op een vermogensbelasting is in belangrijke mate beleidsafhankelijk
- Wetsvoorstellen kunnen jaarlijks 2.2-11.7 miljard opbrengen
- Wetsvoorstellen verhogen de belastingdruk op vermogen met 0.1-0.4%-punt, bovenop de huidige druk van ongeveer 2%

Slides & referenties hier:

